

Szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone* (4030)

Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dany gatunek:

Gatunek występuje wyłącznie w regionie biogeograficznym kontynentalnym.

Koordynatorzy obecny i w poprzednim badaniu: Marcin Sielezniew

Ekspertci lokalni obecni i w poprzednim badaniu:

Badania monitoringowe w roku 2014 wykonywało 4 ekspertów: Cezary Bystrowski, Bogdan Klejzerowicz, Krzysztof Pałka i Marcin Sielezniew.

Badania monitoringowe w roku 2011 wykonywało 4 ekspertów: Cezary Bystrowski, Przemysław Klimczuk, Krzysztof Pałka i Marcin Sielezniew.

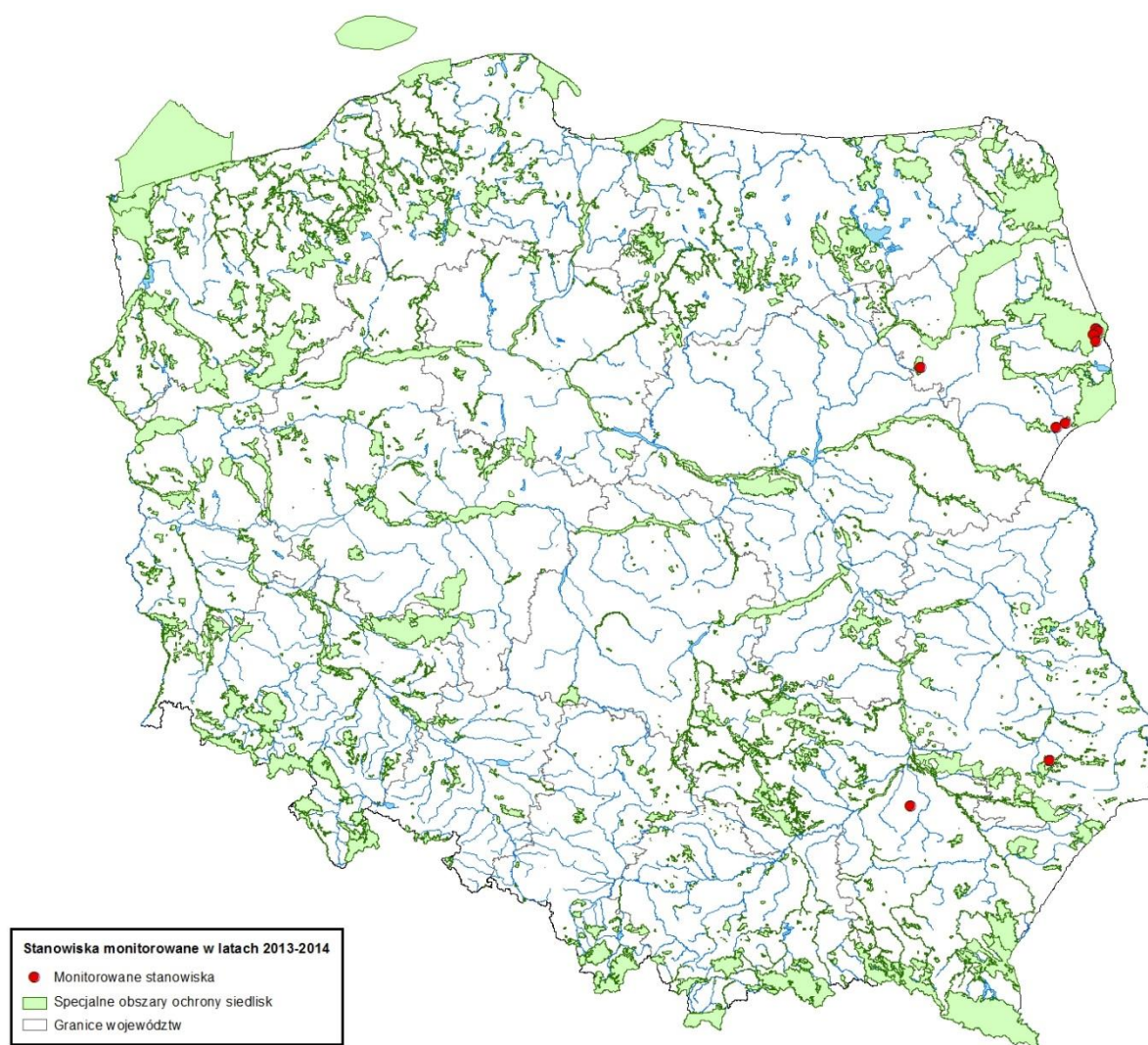
Rok/lata poprzednich badań: 2011

Liczba stanowisk monitoringowych oraz ich lokalizacja na tle obszarów

Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji

Monitoring gatunku przeprowadzono na 9 stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym (w tym 2 nowych). Stanowiska te są zlokalizowane w Puszczy Knyszyńskiej, na południowych obrzeżach Puszczy Białowieskiej, w C***m B***e, Kotlinie Sandomierskiej oraz na Lubelszczyźnie. W porównaniu z 2011 rokiem (kiedy również monitorowano 9 stanowisk) zrezygnowano z 2 stanowisk w woj. lubelskim (C***w i K***e) ze względu na niewielkie szanse na odnalezienie gatunku (nie był obserwowany tam w roku 2011).

W ramach kontroli zdecydowano się powtórzyć obserwacje na innym stanowisku w woj. lubelskim (K***y) oraz w woj. podkarpackim, gdzie gatunek również nie był odnotowany przy poprzednim badaniu, ale gdzie prawdopodobieństwo jego odnalezienia było nieco większe ze względu na liczną obecność roślin pokarmowych. Nowymi stanowiskami w sieci monitoringu były stanowiska w C***m B***e oraz w Puszczy Knyszyńskiej (Z***y), na których gatunek był stwierdzony w ostatnich latach. Wybrane stanowiska stanowiły dobrą reprezentację zasięgu występowania gatunku, biorąc pod uwagę dostępne dane z

ostatnich kilku lat. W przyszłości należy zwiększyć liczbę stanowisk na terenie C***o B***u do przynajmniej 3 ze względu na wielkość terenu zasiedlanego przez gatunek w tym obszarze (Sielezniew niepublikowane). Wyznaczenie transektów monitoringowych będzie możliwe po dokładniejszym rozpoznaniu sytuacji gatunku w C***m B***e, w tym określeniu preferencji siedliskowych szlaczka szałwii na tym terenie. Natomiast zrezygnować trzeba ze stanowisk K***y i U***o C***c, gdzie gatunek wyginął.

Wyniki badań

Podsumowanie wyników badań wskaźników na stanowiskach

Tab. 1. Wskaźniki na stanowiskach (9)

Zestawienie ocen wskaźników stanu ochrony gatunku na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym (wartości w tabeli oznaczają liczbę stanowisk z daną oceną)

Parametr	Wskaźnik	Ocena (liczba stanowisk)			
		FV właściwa	U1 niezadowolająca	U2 zła	XX nieznana
Populacja	Liczba obserwowanych osobników	3	2	4	-
	Indeks liczebności	3	-	6	-
	Obecność gąsienic	-	1	5	3
	Izolacja	5	-	2	1
Siedlisko	Zarastanie przez drzewa/krzewy	-	-	-	9

Populacja

Liczba obserwowanych osobników. Motyle zaobserwowano jedynie na 5 monitorowanych stanowiskach (K***y, L***k, Ł***y, Z***y w Puszczy Knyszyńskiej oraz w C***m B***e). Gatunek nie został znaleziony w J***e, C***h O***h, K***h i U***u C***c. Wartości wskaźnika w przypadku stanowisk zasiedlonych mieściły się w przedziale od 0,25 os./100m transektu w Z***h, gdzie zaobserwowano tylko jednego osobnika do 3 os./100m w K***h. Według prowizorycznej waloryzacji 3 stanowiska uzyskały ocenę FV (C***y B*r, K***y, L***k), a 2 – U1 (Ł***y i Z***y).

Indeks liczebności. W przypadku *indeksu liczebności* najwyższą wartość odnotowano dla stanowiska C***y B***r (9 os. /100 m), a najniższą dla Z***w (0,25 os./100m). Podobnie jak w przypadku liczby obserwowanych osobników te same 3 stanowiska otrzymały ocenę FV, a dwa pozostałe 2 – U2.

Izolacja. Wszystkie 5 zasiedlonych stanowisk otrzymało ocenę FV tego wskaźnika ze względu na to, że odległość od innych miejsc obserwacji gatunku wynosiła mniej niż 5 km. Wiele na to wskazuje, że mieliśmy do czynienia z dwiema metapopulacjami szlaczka szałwii.

Siedlisko

Baza pokarmowa. Stopień pokrycia rośliną żywicielską w przypadku wszystkich zasiedlonych stanowisk był podobny i wynosił ok. 10% za wyjątkiem Z***r gdzie występowały tylko pojedyncze rośliny (<5% pokrycia). W przypadku nie zasiedlonych stanowisk rośliny występowały lokalnie na stanowiskach w zagęszczeniu

0,1-0,5 os./m². Ogólnie ocena tego wskaźnika napotykała na trudności ze względu na problemy ze zdefiniowaniem granic stanowiska w odniesieniu do większości lokalizacji.

Zarastanie przez drzewa/krzewy. Wszystkie stanowiska były w mniejszym lub większym stopniu zarośnięte roślinnością drzewiastą i krzewiastą, które miały charakter odnowień np. w K***h i C***m B***e odpowiednio 70 i 80% pokrycia albo też nalotu różnych drzew i krzewów liściastych np. 5 i 10 % w C***h O***h i K***h. Wskaźnik ten jest również trudny do określenia w przypadku niektórych stanowisk.

Podsumowanie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach

Tab. 2. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na stanowiskach oraz porównanie wyników badań

Zestawienie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w latach 2011 i 2014

L.p.	Lokalizacja stanowiska (obszar Natura 2000 lub województwo)	Stanowisko	Oceny na stanowiskach							
			Populacja		Siedlisko		Perspektywy ochrony		Ocena ogólna	
			2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014
1	PLH200018 Czerwony Bór	C***y B***r	-	FV	-	XX	-	XX	-	XX
2	PLH200019 Jelonka	J***a	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
3	PLH 060010 Kąty	K***y	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
4	PLH200006 Ostoja Knyszyńska	K***y	XX	FV	XX	XX	XX	U1	XX	U1
5	PLH200006 Ostoja Knyszyńska	L***k	U1	FV	XX	XX	XX	U1	XX	U1
6	PLH200006 Ostoja Knyszyńska	Ł***y	U2	U1	XX	XX	XX	U1	XX	U1
7	PLH200006 Ostoja Knyszyńska	Z***y	-	U2	-	XX	-	XX	-	U2
8	PLH 060035 Zachodnio-wołyńska Dolina Bugu	C***w	U2	-	XX	-	U2	-	U2	-
9	PLH 060029 Żurawce	K***e	U2	-	XX	-	U2	-	U2	-
10	Podkarpackie	U***o C***c	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
11	Podlaskie	C***y O***e	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
Suma ocen			1 U1 7 U2 1 XX	3 FV 1 U1 5 U2	9 XX	9 XX	6 U2 3 XX	3 U1 4 U2 2 XX	6 U2 3 XX	3 U1 5 U2 1 XX

Stan populacji. Stan populacji oceniono jako dobry (FV) tylko na trzech stanowiskach (C***y B***r i K***y), gdzie gatunek pojawiał się najliczniej i Lipnik, gdzie gatunek pojawiał się mniejszych liczebnościach, ale wszystkie wskaźniki wskazywały na FV. Na dwóch stanowiskach Ł***y i Z***y szlachkoń szafrańców obserwowany był pojedynczo, ale oceny stanu populacji stanu populacji są różne, odpowiednio U1 i U2, choć wskaźnik indeks liczebności wskazywał na U2. Jednak na stanowisku Ł***y doszło do rekolonizacji

płatu siedliska, z którego gatunek kilka lat wcześniej zniknął na skutek zarośnięcia pasa technologicznego pod linią wysokiego napięcia, dlatego pomimo oceny indeksu liczebności na U2, stan populacji oceniono na U1. Cztery stanowiska, gdzie gatunek nie był obserwowany (dwa w lubelskim, jedno w podkarpackim i jedno w podlaskim) również otrzymały ocenę złą (U2). W stosunku do poprzedniego etapu oceny bez zmian, za wyjątkiem stanowiska L***k, gdzie poprzednio była ocena U1, a obecnie FV, Trudno jednak tę różnicę interpretować, ponieważ w poprzednim etapie wykonano obserwacje motyli inną metodą.

Stan siedliska. Na chwilę obecną nie jest możliwe określenie stanu siedliska (ocena XX) z powodu braku danych porównawczych. Nie wiadomo jakie są przyczyny zanikania gatunku na stanowiskach i czy można je wiązać w ogóle albo jedynie ze stanem siedliska, w tym obecnością rośliny żywicielskiej. Obserwacje wskazują jednak, że na Podlasiu o przydatności siedliska decyduje kombinacja zasobów roślin żywicielskich i nektarodajnych oraz otwartych powierzchni na terenach leśnych. Warto przy tym zwrócić uwagę, że w przypadku niektórych stanowisk dochodzi do przesuwania się płatów odpowiednich siedlisk jak np. w K***h gdzie 2 z 3 odnowień stały się w porównaniu 2011 r. nieprzydatne dla gatunku, a z kolei w bezpośrednim sąsiedztwie pojawił się nowy zrąb będący potencjalnie nowym siedliskiem gatunku.

Perspektywy ochrony. Ze względu na dynamiczny charakter siedlisk przy jednoczesnym braku działań ochronnych perspektywy ochrony żadnego stanowiska nie mogą być uznane jako właściwe (FV). Ocenę niezadawalającą (U1) otrzymały dwa stanowiska w Puszczy Knyszyńskiej (K***y i L***k), gdzie w bezpośrednim sąsiedztwie powierzchni monitoringowych pojawiły się nowe zręby, które są już kolonizowane przez gatunek oraz Ł***y gdzie można się spodziewać cyklicznego odtwarzania siedliska przy okazji konserwacji pasa technologicznego pod linią wysokiego napięcia. Nie oceniono perspektyw (XX) dla stanowiska C***y B***r (z jednej strony silna aktualnie populacja, z drugiej zagrożenie sukcesją).

Ocena ogólna. Ze względu na niepewną sytuację gatunku wynikającą z dynamicznej natury siedlisk, żadne ze stanowisk nie kwalifikuje się na ocenę właściwą (FV). Oceną niezadawalającą (U1) otrzymały stanowiska (K***y i L***k), które mają szansę przetrwać ze względu na nowe zręby, które pojawiły się obok zasiedlonych powierzchni (trzeba jednak podkreślić, że dojdzie do przesunięcia ich dotychczasowych granic) oraz stanowisko Ł***y, doszło do rekolonizacji płatu siedliska, z którego gatunek kilka lat wcześniej zniknął. W przypadku pozostałych stanowisk, zarówno czynnego (Z***y), jak i takich, gdzie doszło do zaniku lokalnych populacji ocena jest zła z uwagi na niskie liczebności/brak gatunku lub też złe perspektywy przetrwania populacji w ciągu najbliższych kilku lat. . W przypadku jednego stanowiska C***y B***r nie oceniono stanu ochrony (XX) z uwagi na nieznane perspektywy i stan siedlisk.

Podsumowanie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów w obszarach Natura 2000

Tab. 3. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na obszarach N2000 i porównanie wyników badań
Zestawienie ocen parametrów stanu ochrony gatunku na badanych obszarach N2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w latach 2011 i 2014

Obszar N2000	Oceny dla obszarów N2000							
	Populacja		Siedlisko		Perspektywy ochrony		Ocena ogólna	
	2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014
PLH200018 Czerwony Bór	-	XX	-	XX	-	XX	-	XX
PLH200019 Jelonka	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
PLH 060010 Kąty	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	U1	U1	XX	XX	U1	U1	U1	U1
PLH 060035 Zachodniowołyńska Dolina Bugu	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
PLH 060029 Żurawce	U2	U2	XX	XX	U2	U2	U2	U2
Suma ocen	1 U1 4 U2	1 U1 4 U2 1 XX	5 XX	6 XX	1 U1 4 U2	1 U1 4 U2 1 XX	1 U1 4 U2	1 U1 4 U2 1 XX

Obecnie szlaczkoń szafraniec zasiedla jedynie dwa obszary N2000: Ostoję Knyszyńską oraz Czerwony Bór. W przypadku pierwszego z nich, niezadowalający stan populacji wynika ze stanu populacji poszczególnych populacji lokalnych (U1) i nie uległ on zmianie w ciągu 3 lat, a z kolei perspektywy ochrony podobnie jak poprzednio należy uznać za niezadowalające ze względu na brak strategii ochrony gatunku na tym terenie i fakt, że jego zachowanie będzie zależało od ciągłego odtwarzania się siedlisk będącego efektem ubocznym gospodarki leśnej. Jeśli chodzi o Czerwony Bór wymaga on lepszego rozpoznania (ocena XX dla wszystkich parametrów) – wiele wskazuje jednak na to, że populacja zamieszkująca ten obszar jest większa niż ta z Puszczy Knyszyńskiej. W pozostałych obszarach gatunek najprawdopodobniej wyginął i stąd oceny zarówno stanu populacji jak i perspektyw ochrony a co za tym idzie i ogólna muszą być złe (U2).

Oddziaływania i zagrożenia

Tab. 4. Oddziaływania na stanowiskach i porównanie wyników badań (9)

Podsumowanie aktualnych oddziaływań dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego kontynentalnego i porównanie z rokiem 2011

Kod	Oddziaływanie	Łącznie liczba monito- rowanych stanowisk	Wpływ po- zytywny (liczba stanowisk)			Wpływ neutralny (liczba stanowisk)			Wpływ negatywny (liczba stanowisk)			Czy oddziaływanie było stwierdzone w poprzednich badaniach tak- podać liczbę/nie
			A	B	C	A	B	C	A	B	C	
B01	zalesianie terenów otwartych	9									1	nie
B02.01	odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	9							2		1	2
B02.02	wycinka lasu	9	1									1
D02.01.01	napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne	9	1									1
F03.02.02	kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów...)	9								1	2	3
G04.01	Poligony	9			1							nie
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	9							1	3	2	6

Główne negatywne oddziaływania związane są z ewolucją biocenotyczną, będącą wynikiem spontanicznej sukcesji bądź też nasadzeń. W związku z tym eksperci lokalni zwracają uwagę również na *odnawianie lasu po wycince* oraz *zalesianie terenów otwartych*, jako na negatywne oddziaływania. Ponadto zwraca się uwagę na kolekcjonerstwo. Wśród korzystnych oddziaływań wymienia się z kolei *wycinkę lasu* oraz *napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne*, pod którymi na pasach technologicznych w ramach konserwacji odtwarzane są cyklicznie siedliska gatunku. Wyprecyzowane oddziaływania są podobne jak w roku 2011, nowe (poligony, zalesianie) są efektem rozpoczęcia obserwacji w Czerwonym Borze.

Tab. 5. Zagrożenia na stanowiskach i porównanie wyników badań (9) Podsumowanie przewidywanych zagrożeń dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego kontynentalnego i porównanie z rokiem 2011

Kod	Zagrożenie	Łącznie liczba monito- rowanych stanowisk	Wpływ (liczba stanowisk)			Czy zagrożenie było przewidywane w poprzednich badaniach tak-podać liczbę/nie
			A	B	C	
B01	zalesianie terenów otwartych	9			1	nie
B02.01	odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	9	1			1
F03.02.	kolekcjonowanie	9			4	nie

01	(owadów, gadów, płazów...)					
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	9	1	1	1	6

Zagrożenia nawiązują ściśle do negatywnych oddziaływań.

Informacja o gatunkach obcych

Tab. 6. Gatunki obce

Zestawienie informacji o gatunkach obcych, stwierdzonych w trakcie monitoringu gatunku

Obszar N2000	Stanowisko	Obserwowane gatunki obce (lista gatunków)	
		Wyniki poprzednich badań (2011)	Wyniki obecnych badań (2014)
PLH200018 Czerwony Bór	C***y B***r	-	czerecha amerykańska <i>Padus serotina</i> (Erhr) Borkh.
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	K***y	-	czerecha amerykańska <i>Padus serotina</i> (Erhr) Borkh.
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	L***k	-	czerecha amerykańska <i>Padus serotina</i> (Erhr) Borkh., <i>nawłoc kanadyjska Solidago canadensis</i> L.
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	Z***y	-	<i>nawłoc kanadyjska Solidago canadensis</i> L.

Ocena zastosowanej metodyki monitoringu i ewentualne propozycje zmian wraz z uzasadnieniem – na podstawie badań prowadzonych w danym etapie

Warto rozważyć dodanie wskaźnika *baza roślin nektarodajnych*, która wydaje się być bardzo istotna. W związku z tym należałoby zmienić nazwę wskaźnika *baza pokarmowa* na *baza roślin żywicielskich*. Ponadto ten ostatni wskaźnik powinien być określany raczej w sposób opisowy, ponieważ szacowanie pokrycia w przypadku stanowisk, których granice są trudne do określenia napotyka na trudności. Zwiększenie liczby stanowisk w Czerwonym Borze oraz dalsze obserwacje w Puszczy Knyszyńskiej umożliwią być może w przyszłości waloryzację wskaźników stanu siedliska.

Propozycje działań ochronnych oraz wnioski dotyczące skuteczności dotychczas wykonywanych zabiegów

W Puszczy Knyszyńskiej gatunek zależy od gospodarki leśnej oraz zabiegów usuwania podrostu z pasów technologicznych pod linią wysokiego napięcia. Szlaczkoń szafaraniec zasiedla zręby i nowe odnowienia, na których licznie występują rośliny żywicielskie, ale znika z nich wraz ze wzrostem drzewostanu. Powierzchnie takie będą dłużej przydatne dla gatunku jeśli ich fragmenty będą pozostawione do naturalnego odnowienia (wskazuje na to sytuacja na stanowisku L***k) oraz odnowienia nie będą

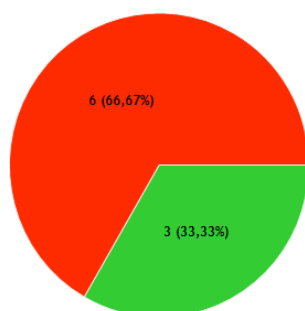
grodzone, czego konsekwencją będzie presja ze strony roślinożerców. Z kolei w przypadku linii wysokiego napięcia wycinka powinna być przeprowadzona selektywnie (oszczędzanie szczodrzeńca) i w cyklach zapewniających stałe zasiedlenie przez szlachkonie szafrańca. W przypadku Czerwonego Boru należy unikać uproduktywiania świetlistych drzewostanów (których geneza związana jest dawnym poligonem) z licznym występowaniem szczodrzeńca w podszycie.

W związku z tym że gatunek narażony jest na odłów przez kolekcjonerów należy zwrócić uwagę na tę możliwość służbom leśnym.

Syntetyczne podsumowanie wyników dla gatunku

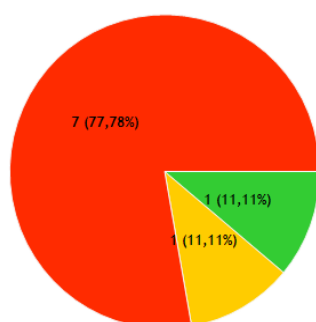
Monitoring gatunku w 2014 roku przeprowadzono na 9 stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym (Puszczy Knyszyńska, południowe obrzeża Puszczy Białowieskiej, Czerwony Bór, Kotlina Sandomierska, Lubelszczyzna. W porównaniu z 2011 rokiem dwa stanowiska były nowe, a z dwóch w woj. lubelskim zrezygnowano ze względu na nikłe szanse na odnalezienie tam gatunku.

Populacja 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

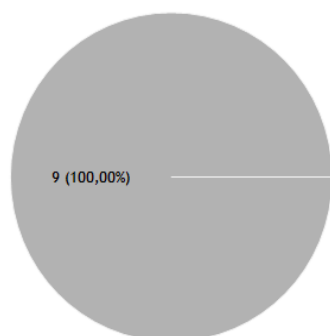
Populacja 2011

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

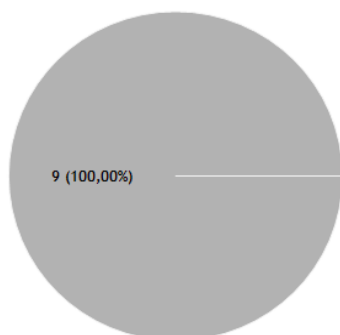

Siedlisko 2014

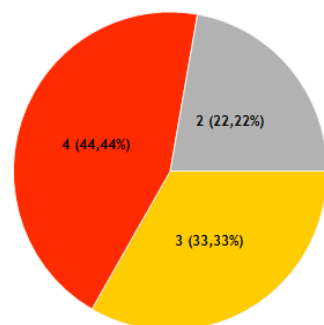
■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Siedlisko 2011

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

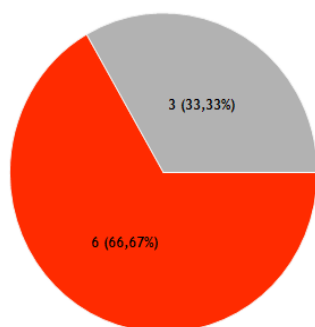
Perspektywy ochrony 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

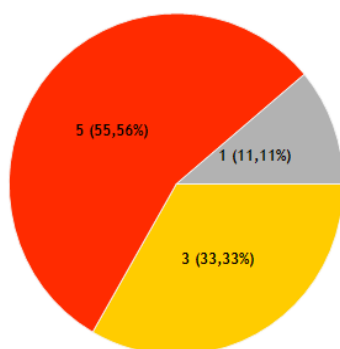

Perspektywy ochrony 2011

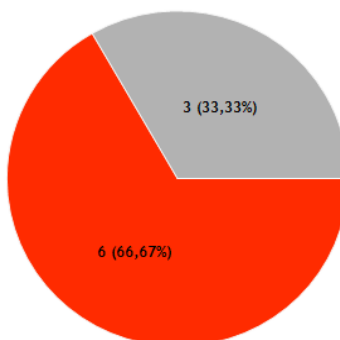
■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

.Ocena ogólna 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Ocena ogólna 2011

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Populacja

Gatunek obserwowany był jedynie na 5 z 9 monitorowanych w 2014 roku stanowisk. Wszystkie na Podlasiu, w Puszczy Knyszyńskiej i w Czerwonym Borze. Stan populacji oceniono jako dobry (FV) tylko na trzech stanowiskach (C***y B***r i K***y), gdzie gatunek pojawiał się najliczniej i L***k, gdzie gatunek pojawiał się w mniejszych liczebnościach, ale wszystkie wskaźniki wskazywały na FV. Na dwóch stanowiskach Ł***y i Z***y szlaczkoń szafrańiec obserwowany był pojedynczo, ale oceny stanu populacji stanu populacji są różne, odpowiednio U1 i U2, choć wskaźnik *indeks liczebności* wskazywał na U2. Jednak na stanowisku Ł***y doszło do rekolonizacji płatu siedliska, z którego gatunek kilka lat wcześniej zniknął na skutek zarośnięcia pasa technologicznego pod linią wysokiego napięcia, dlatego pomimo oceny indeksu liczebności na U2, stan populacji oceniono na U1. Cztery stanowiska, gdzie gatunek był nie obserwowany (dwa w lubelskim, jedno w podkarpackim i jedno w podlaskim) otrzymały ocenę złą (U2). Wskaźnik *izolacja* oceniany był lepiej - 5 stanowisk otrzymało ocenę FV, pozostałe zaś U2 lub XX.

Na dwóch stanowiskach monitorowanych powtórnie w Puszczy Knyszyńskiej sytuacja nie uległa raczej pogorszeniu, a na jednym z nich (Ł***y) doszło nawet do rekolonizacji gatunku. Na stanowisku L***k (również w P. Knyszyńskiej) jest różnica w ocenach (poprzednio U1, a obecnie FV). Trudno jednak tę różnicę interpretować, ponieważ w poprzednim etapie wykonano obserwacje motyli inną metodą. Na pozostałych czterech powtórnie badanych stanowiskach podobnie jak poprzednio szlaczkonie nie znaleziono.

Siedlisko

Na chwilę obecną nie jest możliwe określenie stanu siedliska (ocena XX) z powodu braku waloryzacji wskaźników (brak danych umożliwiających waloryzację). Nie wiadomo jakie są przyczyny zanikania gatunku na stanowiskach i czy można je wiązać w ogóle albo jedynie ze stanem siedliska, w tym obecnością rośliny żywicielskiej. Obserwacje wskazują, że na Podlasiu o przydatności siedliska decyduje istnienie kombinacji zasobów roślin żywicielskich i nektarodajnych porastających otwarte przestrzenie na terenach leśnych. W przypadku niektórych stanowisk (np. K***y w Puszczy Knyszyńskiej) dochodzi do przesuwania się płatów odpowiednich siedlisk; starsze odnowienia stały się w porównaniu 2011 r. nieprzydatne dla gatunku, a z kolei w bezpośrednim ich sąsiedztwie pojawiły się nowe zręby będące potencjalnie nowym siedliskiem gatunku.

Perspektywy ochrony

Dynamiczny charakter siedlisk oraz brak działań ochronnych utrzymujących je na stabilnym poziomie sprawia, że perspektywy ochrony żadnego stanowiska nie mogą być uznane jako właściwe (FV). Ocenę wyższą niż złą U2, tj. niezadowalającą U1, otrzymały jedynie dwa stanowiska w Puszczy Knyszyńskiej (K***y i L***k), gdzie w bezpośrednim sąsiedztwie powierzchni monitoringowych pojawiły się nowe zręby, które są już kolonizowane przez gatunek oraz łążany, gdzie można się spodziewać cyklicznego odtwarzania siedliska przy okazji konserwacji pasa technologicznego pod linią wysokiego napięcia. Nie określono perspektyw dla stanowiska C***y B***r (z jednej strony silna aktualnie populacja, z drugiej zagrożenie sukcesją).

Ocena ogólna

Ze względu na niepewną sytuację gatunku wynikającą z dynamicznej natury siedlisk, żadne ze stanowisk nie kwalifikuje się na ocenę właściwą FV, nawet w przypadku stanowisk, na których stan populacji jest dobry. Oceną niezadowalającą (U1) otrzymały stanowiska K***y i L***k, które mają szansę przetrwać ze

względu na nowe zręby, które pojawiły się obok zasiedlonych powierzchni (trzeba jednak podkreślić, że dojdzie do przesunięcia ich dotychczasowych granic) oraz stanowisko Ł***y, gdzie doszło do rekolonizacji płatu siedliska, z którego gatunek kilka lat wcześniej zniknął. W przypadku pozostałych stanowisk, zarówno czynnego (Z***y), jak i takich, gdzie doszło do zaniku lokalnych populacji ocena jest zła z uwagi na niskie liczebności/brak gatunku lub też złe perspektywy przetrwania populacji w ciągu najbliższych kilku lat. Wyjątkiem jest stanowisko C***y B***r, gdzie nie oceniono stanu ochrony (XX) z uwagi na nieznane perspektywy i stan siedlisk. Warto jednak podkreślić, że wyniki niezależnych badań prowadzonych w 2014 r. na potrzeby PZO dla obszaru Natura 2000 Czerwony Bór, w ramach których wykonano m.in. inwentaryzację płątów potencjalnych siedlisk szlaczkonii szafrańca, wskazują, że ten obszar może być kluczowym obszarem dla ochrony gatunku (silna populacja i duża powierzchnia odpowiednich siedlisk).